

ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP HỌC KỲ 2 MÔN GDCD LỚP 8 NĂM 2017- 2018

Câu 1: Tệ nạn xã hội là gì? Nêu tác hại của tệ nạn xã hội?

Em sẽ làm gì khi:

- Bạn em rủ em bỏ tiết đi chơi điện tử ăn tiền.**
- Em phát hiện một nhóm người cùng xóm tụ tập đánh bài ăn tiền.**
- Một người rủ em đi hít thử hê-rô-in.**
- Một người nhờ em mang hộ gói đồ đến địa điểm nào đó.**

Trả lời:

- Tệ nạn xã hội là hiện tượng xã hội bao gồm những hành vi sai lệch chuẩn mực xã hội, vi phạm đạo đức và pháp luật, gây hậu quả xấu về mọi mặt đối với đời sống xã hội.
- Tác hại: Tệ nạn xã hội ảnh hưởng xấu đến sức khỏe, tinh thần và đạo đức con người, làm tan vỡ hạnh phúc gia đình, rối loạn trật tự xã hội, suy thoái giống nòi, dân tộc.. Ma túy, mại dâm là con đường ngắn nhất làm lây truyền HIV/AIDS.

Tình huống:

- Từ chối, giải thích cho bạn hiểu đó là tệ nạn xã hội.
- Tim cách khuyên, ngăn, nếu còn tiếp diễn sẽ báo với chính quyền.
-

Câu 2: Hãy nêu một số quy định của pháp luật về phòng chống tệ nạn xã hội. Hãy nêu trách nhiệm của công dân, học sinh trong việc phòng chống tệ nạn xã hội.

Giải quyết tình huống sau đây:

Trên đường đi học về, Hằng thường bị một người đàn ông lạ mặt bám theo sau. Người này làm quen với Hằng, rủ Hằng đi chơi với ông ta và hứa sẽ cho Hằng nhiều tiền và những gì Hằng thích.

Theo em điều gì sẽ xảy ra với Hằng nếu Hằng đi theo người đàn ông lạ?

Nếu em là Hằng, em sẽ làm gì trong trường hợp đó? (Bài tập 5/SGK/37)

Trả lời:

- Quy định của pháp luật về phòng chống tệ nạn xã hội:
 - + Cấm đánh bạc hoặc tổ chức đánh bạc.
 - + Nghiêm cấm sản xuất, tàng trữ, vận chuyển, mua bán, sử dụng, tổ chức sử dụng, cưỡng bức, lôi kéo, sử dụng trái phép chất ma túy.
 - + Những người nghiện ma túy bắt buộc phải cai nghiện.
 - + Đặc biệt là đối với trẻ em: Nghiêm cấm học sinh hút thuốc lá, uống rượu, sử dụng vào các hoạt động khác liên quan đến ma túy.
- Trách nhiệm của công dân và học sinh:
 - + Sống giản dị, lành mạn.
 - + Biết giữ mình và giúp nhau không xa vào tệ nạn xã hội.
 - + Tích cực tham gia các hoạt động phòng chống tệ nạn xã hội ở trường hoặc địa phương nơi mình sinh sống học tập và làm việc.
 - + Tuyên truyền vận động mọi người cùng tham gia phòng chống tệ nạn xã hội

*** Tình huống:**

-

Câu 3: Hãy nêu tính chất nguy hiểm của HIV/AIDS đối với loài người? Trình bày các biện pháp phòng chống HIV/AIDS ?

Trả lời:

- Hủy hoại sức khỏe, cướp đi tinh mạng con người, phá vỡ hạnh phúc gia đình.
- Suy thoái giống nòi, ảnh hưởng nghiêm trọng đến kinh tế xã hội đất nước.
- Biện pháp:
 - + Sống an toàn, lành mạnh, tránh xa vào tệ nạn xã hội, đặc biệt là ma túy và mại dâm.
 - + Không được phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS.
 - + Tham gia các hoạt động xã hội, phòng chống HIV/AIDS ở trường và cộng đồng .

Câu 4: Pháp luật quy định như thế nào về phòng chống HIV/AIDS?

Giải quyết tình huống sau đây:

Hiền rủ Thủy đến nhà Huệ chơi nhân ngày sinh của Huệ. Thủy nói: “Cậu không biết là chi của Huệ bị ốm à? Người ta nói chi ấy bị nhiễm AIDS. Tợ sợ lắm, nhỡ bị lây thì chết, tớ không đến đâu!”.

Em có đồng tình với Thủy không? Vì sao?

Nếu em là Hiền thì trong trường hợp đó, em sẽ làm gì?

Trả lời :

- Mọi người có trách nhiệm thực hiện biện pháp phòng chống lây nhiễm HIV/AIDS cho bản thân, cho gia đình và xã hội.
- Tham gia các hoạt động phòng chống HIV/AIDS tại gia đình và cộng đồng.
- Nghiêm cấm hành vi mua, bán dâm, tiêm chích ma túy và các hoạt động lây lan truyền khác.
- Người nhiễm HIV/AIDS có quyền giữ bí mật về tình trạng nhiễm HIV/AIDS của mình.
- Không được phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS. Thực hiện phòng chống lây truyền bệnh.

*** Tình huống:**

-

Câu 5: Nêu tác hại của việc sử dụng các vũ khí, cháy, nổ, chất độc hại? Pháp luật quy định như thế nào về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy nổ, chất độc hại? Các loại vũ khí thông thường, cháy nổ, và chất độc hại thường gặp? Kể tên từng loại?

Em sẽ làm gì khi thấy:

- Bạn bè hoặc các em nhỏ chơi, nghịch, các vật lạ, các chất nguy hiểm?**
- Có người đình cưa, đục, tháo chốt bom, mìn, đạn pháo để lấy thuốc nổ?**
- Có người đình hút thuốc lá, nấu ăn hoặc đốt lửa sưởi gần nơi chứa xăng, dầu?**
- Có người tàng trữ, vận chuyển, buôn bán vũ khí và các chất độc hại?**

Trả lời:

- Tác hại: Gây tổn thất lớn về người và tài sản cho cá nhân, gia đình và xã hội, gây ô nhiễm môi trường.
- Pháp luật quy định về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy nổ, chất độc hại:
 - + Cấm tàng trữ, vận chuyển, buôn bán, sử dụng trái phép các loại vũ khí, các chất cháy nổ, chất cháy, chất phóng xạ và chất độc hại.
 - + Chỉ những cơ quan tổ chức cá nhân được nhà nước giao nhiệm vụ và cho phép mới được giữ, chuyên chở và sử dụng vũ khí, chất nổ, chất cháy, chất phóng xạ và chất độc hại.
 - + Cơ quan tổ chức cá nhân có trách nhiệm bảo quản, chuyên chở và sử dụng vũ khí, chất nổ, chất cháy, chất phóng xạ, chất độc hại, phải được huấn luyện về chuyên môn, có đủ phương tiện cần thiết và luôn tuân thủ quy định về an toàn.
- Các loại:

- + Vũ khí thông thường: Các loại súng đạn, lựu đạn, bom mìn,.....
- + Chất cháy: xăng, dầu.
- + Chất nổ: Thuốc nổ, thuốc pháo, gas.
- + Chất độc hại: Chất phóng xạ, chất độc màu da cam, thuốc bảo vệ thực vật,....

*** Tinh hướng:**

-

Câu 6: Thế nào là quyền sở hữu tài sản của công dân và nghĩa vụ tôn trọng tài sản của người khác? Nêu quy định về nghĩa vụ tôn trọng tài sản của người khác?

Bình nhặt được một túi xách nhỏ trong đó có tiền, một giấy chứng minh nhân dân mang tên Nguyễn Văn Hà và các giấy tờ khác. Do đánh mất tiền đóng học phí, Bình đã rút giấy chứng minh nhân dân và các tờ giấy tờ, chỉ giữ lại tiền.

Bình hành động như vậy là đúng hay sai? Vì sao. Nếu em là Bình, em sẽ hành động như thế nào?

Trả lời:

- Quyền sở hữu tài sản của công dân là quyền của công dân đối với tài sản thuộc quyền sở hữu của mình

- Quyền sở hữu tài sản bao gồm: + Quyền chiếm hữu.
+ Quyền sở hữu.
+ Quyền định đoạt.

- Nghĩa vụ tôn trọng tài sản của người khác là nghĩa vụ tôn trọng tài sản thuộc quyền sở hữu của người khác.

- Nghĩa vụ tôn trọng tài sản của người khác được quy định:

- + Nhặt được của rơi trả lại chủ sở hữu.
- + Khi vay nợ phải trả đầy đủ đúng hạn.
- + Khi mượn phải giữ gìn cẩn thận, sử dụng xong trả lại cho chủ sở hữu. Nếu làm hư hỏng phải sửa chữa hoặc bồi thường đủ giá trị tài sản.
- + Nếu gây thiệt hại về tài sản phải bồi thường theo quy định.

*** Bài tập:**

-

Câu 7: Hãy nêu trách nhiệm của nhà nước trong việc công nhận và bảo vệ tài sản của công dân

Giải quyết tình huống sau đây:

Do có việc gấp, chị Hoa đem chiếc xe đạp của mình ra cửa hàng cầm đồ để vay tiền. Đến hạn, chị mang tiền đến trả để lấy lại xe nhưng chiếc xe của chị đã bị Hà – Con trai ông chủ của hàng – đem sử dụng làm gãy khung.

Theo em, Hà có được quyền sử dụng chiếc xe đó không? Vì sao? Ông chủ cửa hàng có những quyền gì đối với chiếc xe của chị Hoa, căn cứ vào đâu? Chị Hoa có quyền đòi bồi thường chiếc xe bị hỏng không? Ai sẽ bồi thường.

Trả lời:

- Trách nhiệm của nhà nước:

- + Ghi nhận bằng hiến pháp, pháp luật.
- + Tuyên truyền công nhân có ý thức bảo vệ tài sản, tôn trọng tài sản của người khác.
- + Nhà nước có biện pháp xử lý đối với những người vi phạm pháp luật.

*** Bài tập:**

-

Câu 8: Thế nào là nghĩa vụ tôn trọng, bảo vệ tài sản nhà nước và lợi ích công cộng? Nhà nước thực hiện quản lý tài sản như thế nào?

Ông Tám được giao phụ trách máy pho-to-co-py của cơ quan. Ông giữ gìn rất cẩn thận, thường xuyên lau chùi bảo quản và không cho ai sử dụng. Ngoài những việc của cơ quan, ông thường nhận tài liệu bên ngoài pho-to để tăng thu nhập. Vào mùa thi, ông nhận in tài liệu thu nhỏ để thi sinh dễ mang vào phòng thi.

Hỏi: a) Việc làm của ông Tám đúng ở điểm nào, sai ở điểm nào, vì sao?

b) Người quản lý tài sản của nhà nước có nghĩa vụ và trách nhiệm gì đối với tài sản được giao?

Trả lời:

- Tài sản nhà nước là thuộc quyền sở hữu toàn dân do nhà nước chịu trách nhiệm quản lý.
- Lợi ích cộng đồng là những lợi ích chung cho mọi người và cho xã hội.
- Vai trò: Là cơ sở vật chất của xã hội để phát triển kinh tế của đất nước nâng cao đời sống vật chất tinh thần của nhân dân.
- Nhà nước thực hiện quản lý tài sản: Nhà nước thực hiện quản lý tài sản bằng việc ban hành và tổ chức thực hiện các quy định pháp luật về quản lý và sử dụng tài sản thuộc sở hữu toàn dân (tài sản nhà nước); tuyên truyền, giáo dục mọi công dân thực hiện nghĩa vụ tôn trọng, bảo vệ tài sản nhà nước, lợi ích công cộng.

*** Bài tập:**

-

Câu 9: Trình bày nghĩa vụ công dân học sinh đối với tài sản nhà nước và lợi ích cộng đồng? Em hãy nêu ý kiến nhận xét của mình về việc làm sau:

Giờ ra chơi, các bạn nam lớp 8B rủ nhau đá bóng trong sân trường. Đang hăng say, Hùng sút qua mạnh, quả bóng bay chệch về phía lớp học làm vỡ kính. Thấy thế cả đám liền bỏ chạy.

Trả lời:

- Không được xâm phạm (lấn chiếm, phá hoại hoặc sử dụng vào mục đích cá nhân) tài sản của Nhà nước và lợi ích công cộng
- Khi được nhà nước quản lý sử dụng tài sản nhà nước phải bảo quản, giữ gìn, sử dụng, tiết kiệm, có hiệu quả, không tham ô, lãng phí.
- Học sinh cần giữ gìn vệ sinh chung, tiết kiệm điện nước đấu tranh với những hành vi làm ô nhiễm, phá hủy tài nguyên thiên nhiên.

*** Bài tập:**

-

Câu 10: Thế nào là quyền khiếu nại, tố cáo của công dân? Có mấy cách thực hiện quyền tố cáo và khiếu nại của công dân?

T là học sinh chậm tiến, thường xuyên giao du với bọn xấu và bị chúng lôi kéo vào con đường hút chích. Có lần chúng bắt T phải lấy trộm tiền của các bạn cùng lớp để nộp cho chúng. Là bạn học cùng lớp với T, em sẽ làm gì để giúp đỡ bạn?

Trả lời:

- Quyền khiếu nại là quyền của công dân, đề nghị cơ quan, tổ chức có thẩm quyền xem xét lại quyết định, các việc làm của cán bộ công chức nhà nước khi thực hiện công vụ theo quy định của pháp luật, quyết định kỷ luật, khi cho rằng, quyết định hoặc hành vi đó trái pháp luật, xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của mình.

- Quyền tố cáo là quyền của công dân, báo cho cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền biết về một vụ, việc vi phạm pháp luật của bất cứ cơ quan, tổ chức, cá nhân nào gây thiệt hại hoặc đe dọa gây thiệt hại đến lợi ích của Nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của công dân, cơ quan, tổ chức.

- Có 2 cách thực hiện quyền khiếu nại và tố cáo của công dân: Trực tiếp và gián tiếp.

* Bài tập:

-

Câu 11: Hãy nêu trách nhiệm của nhà nước và công dân trong việc đảm bảo thực hiện quyền khiếu nại, tố cáo.

Giải quyết tình huống sau:

Khi phát hiện

Thế nào là quyền tự do ngôn luận? Công dân sử dụng quyền tự do ngôn luận như thế nào?

Trả lời:

- Quyền tự do ngôn luận là quyền của công dân được tham gia bàn bạc, thảo luận, đóng góp ý kiến vào những vấn đề chung của đất nước, xã hội

- Thực hiện quyền tự do ngôn luận: + Công dân sử dụng quyền tự do ngôn luận trong cuộc họp ở cơ sở, trên các phương tiện thông tin đại chúng, kiến nghị với đại biểu quốc hội, hội đồng nhân dân hoặc góp ý kiến vào các dự thảo cương lĩnh, chiến lược, dự thảo văn bản luật,....

+ Không lợi dụng tự do ngôn luận để làm trái pháp luật

Câu 3: Pháp luật là gì? Nêu đặc điểm của pháp luật?

Bình là học sinh chậm tiến, Bình thường xuyên vi phạm nội quy nhà trường như đi học muộn, không làm đủ bài tập, mất trật tự trong giờ học, đôi lần còn đánh nhau với các bạn trong trường. Theo em, ai có quyền xử lý những vi phạm của Bình? Căn cứ để xử lý vi phạm đó? Trong các hành vi trên của Bình, hành vi nào là vi phạm pháp luật?

Trả lời:

- Pháp luật là quy tắc xử sự chung, có tính bắt buộc, do Nhà nước ban hành, được nhà nước bảo đảm thực hiện bằng các biện pháp giáo dục, thuyết phục, cưỡng chế.

- Đặc điểm của pháp luật: + Pháp luật mang tính quy phạm phổ biến.

+ Tính xác định chặt chẽ.

+ Tính bắt buộc (tính cưỡng chế)

*** Bài tập:**

- Hành vi vi phạm kỉ luật của Bình như đi học muộn, không làm đủ bài tập, mất trật tự trong giờ học do ban giám hiệu nhà trường xử lý dựa trên cơ sở nội quy trường học.

- Hành vi đánh nhau với bạn trong trường là hành vi vi phạm pháp luật, căn cứ vào mức độ và độ tuổi của Bình cơ quan nhà nước có thẩm quyền sẽ áp dụng các biện pháp xử phạt thích đáng